

Βρυξέλλες, 28.1.2021
C(2021) 564 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ση τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 και τροποποίηση του παραρτήματος της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

5η τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 και τροποποίηση του παραρτήματος της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 19 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»¹ («προσωρινό πλαίσιο»). Στις 3 Απριλίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε μια πρώτη τροποποίηση για να επιτραπεί η χορήγηση ενισχύσεων ώστε να επιταχυνθούν η έρευνα, οι δοκιμές και η παραγωγή προϊόντων σχετικών με την COVID-19, να προστατευτούν οι θέσεις εργασίας και να στηριχθεί περαιτέρω η οικονομία κατά την τρέχουσα κρίση². Στις 8 Μαΐου 2020 εξέδωσε δεύτερη τροποποίηση για να διευκολυνθεί περαιτέρω η πρόσβαση σε κεφάλαια και ρευστότητα για τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση³. Στις 29 Ιουνίου 2020, ενέκρινε τρίτη τροποποίηση για την περαιτέρω στήριξη των πολύ μικρών, μικρών και νεοφυών επιχειρήσεων και την παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις⁴. Στις 13 Οκτωβρίου 2020, ενέκρινε τέταρτη τροποποίηση με σκοπό την παράταση του προσωρινού πλαισίου και για να καταστεί δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων για την κάλυψη μέρους των μη καλυπτόμενων πάγιων δαπανών των επιχειρήσεων που πλήττονται από την κρίση⁵.
2. Το προσωρινό πλαίσιο επιδιώκει να εξασφαλίσει κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των θετικών επιπτώσεων των μέτρων ενίσχυσης που καλύπτονται για την παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις και των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά. Με στοχευμένη και αναλογική εφαρμογή του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων από την ΕΕ διασφαλίζεται ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης βοηθούν αποτελεσματικά τις πληγείσες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19, ενώ παράλληλα περιορίζονται οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, διατηρείται η ακεραιότητά της και εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού. Τούτο θα συμβάλει στη συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 και θα προσφέρει στην οικονομία ένα ισχυρό εφαλτήριο ανάκαμψης από την κρίση, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που ενέχει η επίτευξη τόσο της πράσινης όσο και της ψηφιακής μετάβασης, σύμφωνα με δίκαιο της ΕΕ τους στόχους της Ένωσης.
3. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι η παράταση των μέτρων που προβλέπονται στο προσωρινό πλαίσιο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021· η προσαρμογή των ανώτατων

---

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 2020, C(2020)1863, EE C 091I της 20.3.2020, σ. 1.

² Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2020, C(2020)2215, EE C 112I της 4.4.2020, σ. 1.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2020, C(2020)3156, EE C 164 της 13.5.2020, σ. 3.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2020, C(2020)4509, EE C 218 της 2.7.2020, σ. 3.

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2020, C(2020)7127, EE C 340I της 13.10.2020, σ. 1.

ορίων ορισμένων μέτρων ενίσχυσης προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι παρατεταμένες οικονομικές επιπτώσεις της συνεχιζόμενης κρίσης· και η αποσαφήνιση και η τροποποίηση των προϋποθέσεων για ορισμένα προσωρινά μέτρα κρατικής ενίσχυσης τα οποία η Επιτροπή θεωρεί συμβατά με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») υπό το πρίσμα της έξαρσης της νόσου COVID-19. Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί επίσης στην τροποποίηση του καταλόγου των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους στο παράρτημα της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων («STEC»)⁶.

4. Πρώτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το προσωρινό πλαίσιο επρόκειτο να λήξει στις 30 Ιουνίου 2021, με εξαίρεση το τμήμα 3.11, το οποίο επρόκειτο να λήξει στις 30 Σεπτεμβρίου 2021. Το προσωρινό πλαίσιο προέβλεπε επίσης την επανεξέτασή του από την Επιτροπή πριν από τις 30 Ιουνίου 2021 για σημαντικούς λόγους ανταγωνισμού ή οικονομικούς λόγους.
5. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνεχιζόμενη ανάγκη για ενίσχυση βάσει του προσωρινού πλαισίου, προκειμένου να αποφασίσει κατά πόσον ήταν αναγκαία η διατήρησή του μετά τις 30 Ιουνίου 2021. Ειδικότερα, η Επιτροπή εξέτασε τους ακόλουθους παράγοντες: αφενός, την εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης υπό τις εξαιρετικές περιστάσεις που δημιούργησε η έξαρση της νόσου COVID-19· αφετέρου, την καταλληλότητα του προσωρινού πλαισίου ως μέσου που διασφαλίζει ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης βοηθούν αποτελεσματικά τις πληγείσες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς και εξασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού.
6. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις 2020⁷, η θέσπιση νέων περιοριστικών μέτρων και/ή η αυστηροποίηση των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί για την ανάσχεση του ιού («δεύτερο κύμα») αναμένεται να επιβραδύνει την οικονομική δραστηριότητα και να απειλήσει πολλές μικρές επιχειρήσεις στους τομείς που πλήττονται περισσότερο. Το ΑΕΠ της ΕΕ προβλεπόταν να συρρικνωθεί κατά περίπου 7,5 % το 2020, πριν ανακάμψει εκ νέου κατά 4 % το 2021, ποσοστό χαμηλότερο από τις προηγούμενες προβλέψεις, και κατά 3 % το 2022. Αυτό σημαίνει ότι η αναμενόμενη ανάκαμψη έχει διακοπεί, δεδομένου ότι η παραγωγή της ευρωπαϊκής οικονομίας αναμένεται να επανέλθει μετά βίας στα επίπεδα προ πανδημίας το 2022.
7. Τα κράτη μέλη αξιοποίησαν σε σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες που παρέχει το προσωρινό πλαίσιο ως μέσο για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της έξαρσης της νόσου COVID-19. Στις 7 Δεκεμβρίου 2020, η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη μέλη ερωτηματολόγιο που αφορούσε τον αντίκτυπο και την αποτελεσματικότητα του προσωρινού πλαισίου. Τα στοιχεία που συνέλεξε η Επιτροπή δείχνουν ότι αποτελεί ένα χρήσιμο πρόσθετο μέσο για τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της κρίσης.

---

⁶ ΕΕ C 392 της 19.12.2012, σ. 1.

⁷ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οικονομικές και χρηματοδοτικές υποθέσεις: (Ενδιάμεσες) *Φθινοπωρινές προβλέψεις 2020* (Νοεμβρίου 2020).

8. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το προσωρινό πλαίσιο αποτέλεσε χρήσιμο μέσο για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της έξαρσης της νόσου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η περιορισμένη παράταση των μέτρων που προβλέπονται στο προσωρινό πλαίσιο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021 είναι κατάλληλη για να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης βοηθούν αποτελεσματικά τις πληγείσες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου, αλλά και για να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς και να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η Επιτροπή θα εκτιμήσει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 εάν το προσωρινό πλαίσιο πρέπει να παραταθεί περαιτέρω και/ή να προσαρμοστεί.
9. Δεύτερον, λαμβάνοντας υπόψη τον συνεχιζόμενο αντίκτυπο της έξαρσης της νόσου COVID-19 και το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την έγκριση του προσωρινού πλαισίου, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να αυξηθούν τα ανώτατα όρια ενίσχυσης που ορίζονται στο τμήμα 3.1 και στο τμήμα 3.12 του εν λόγω πλαισίου. Αυτό επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη ως απάντηση στο ερωτηματολόγιο της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου, τα οποία δείχνουν ότι τα αντίστοιχα ανώτατα όρια έχουν εξαντληθεί ή πρόκειται να εξαντληθούν σε σχέση με κάποιες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ορισμένους τομείς ή φαίνεται ότι δεν επαρκούν για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη για την ανάσχεση του δεύτερου κύματος της πανδημίας.
10. Τρίτον, προκειμένου να δοθεί κίνητρο ώστε να επιλέγονται αρχικά επιστρεπτές μορφές ενίσχυσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να παρασχεθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη, κατόπιν κοινοποίησης της δυνατότητας αυτής στην Επιτροπή πριν από τη λήξη του προσωρινού πλαισίου, να μετατρέπουν επιστρεπτές μορφές ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει του εν λόγω πλαισίου, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις και δάνεια, σε άλλες μορφές ενίσχυσης, όπως επιχορηγήσεις. Η μετατροπή αυτή θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο τμήμα 3.1 και θα πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να παράσχουν τη δυνατότητα για τη μετατροπή αυτή με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να μετατρέπουν ορισμένες μορφές ενίσχυσης που χορηγούνται βάσει του προσωρινού πλαισίου, αφού τις κοινοποιήσουν πριν από τη λήξη του πλαισίου, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στα σχετικά τμήματα του εν λόγω πλαισίου.
11. Τέταρτον, η εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου κατέδειξε την ανάγκη εισαγωγής πρόσθετων διευκρινίσεων και τροποποιήσεων σε άλλα σημεία του πλαισίου, ιδίως στο τμήμα 1.3, στο τμήμα 3.1, στο τμήμα 3.2, στο τμήμα 3.3, στο τμήμα 3.10, στο τμήμα 3.12 και στο τμήμα 4.
12. Με βάση τα ανωτέρω, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να τροποποιήσουν υφιστάμενα μέτρα ενίσχυσης που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή βάσει του προσωρινού πλαισίου, προκειμένου να παρατείνουν την περίοδο εφαρμογής τους έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο αύξησης του προϋπολογισμού των υφιστάμενων μέτρων ή εισαγωγής άλλων τροποποιήσεων για την ευθυγράμμιση των μέτρων αυτών με το προσωρινό πλαίσιο, όπως τροποποιείται με την παρούσα ανακοίνωση. Τα κράτη μέλη που σχεδιάζουν να το πράξουν καλούνται να κοινοποιήσουν κατάλογο όλων των υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης που σκοπεύουν να τροποποιήσουν, και να παράσχουν ταυτόχρονα τις απαραίτητες πληροφορίες που παρατίθενται στο

παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης. Αυτό θα επιτρέψει στην Επιτροπή να εκδώσει μία απόφαση που θα καλύπτει τον κατάλογο των κοινοποιηθέντων μέτρων.

13. Τέλος, η παρούσα ανακοίνωση προβλέπει τροποποίηση του καταλόγου των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους που παρατίθεται στο παράρτημα της STEC, καθώς και τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του προσωρινού πλαισίου σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων.
14. Η STEC προβλέπει ότι οι εμπορεύσιμοι κίνδυνοι δεν καλύπτονται από ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων με τη στήριξη των κρατών μελών. Ως συνέπεια της έξαρσης της νόσου COVID-19, η Επιτροπή διαπίστωσε, τον Μάρτιο του 2020, ότι υπάρχει έλλειψη επαρκούς ικανότητας ιδιωτικής ασφάλισης για βραχυπρόθεσμες εξαγωγικές πιστώσεις εν γένει και θεώρησε όλους τους εμπορικούς και πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα της STEC ως προσωρινά μη εμπορεύσιμους έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020⁸. Με την ανακοίνωσή της 13ης Οκτωβρίου 2020, η Επιτροπή παρέτεινε αυτήν την προσωρινή εξαίρεση έως τις 30 Ιουνίου 2021.
15. Στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων δυσκολιών λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, και σύμφωνα με τα σημεία 35 και 36 της STEC, η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση για να αξιολογήσει τη διαθεσιμότητα βραχυπρόθεσμης ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, προκειμένου να προσδιορίσει κατά πόσον η τρέχουσα κατάσταση της αγοράς θα μπορούσε να δικαιολογήσει την παράταση της διαγραφής όλων των χωρών από τον κατάλογο των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους στο παράρτημα της STEC μετά τις 30 Ιουνίου 2021. Η Επιτροπή έλαβε σημαντικό αριθμό απαντήσεων από κράτη μέλη, ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, εξαγωγείς και εμπορικές ενώσεις, οι οποίες επισημαίνουν τη συνεχιζόμενη ταχεία συρρίκνωση της ιδιωτικής ικανότητας ασφάλισης πιστώσεων για εξαγωγές εν γένει. Οι περισσότερες κρατικές ασφαλιστικές εταιρείες κατέγραψαν σημαντική αύξηση του αριθμού των αιτήσεων για συμβόλαια ασφάλισης πιστώσεων για εξαγωγές προς χώρες με εμπορεύσιμους κινδύνους. Η πλειονότητα όσων απάντησαν αναμένει ότι η ασφαλιστική κάλυψη θα παραμείνει δυσεύρετη, γεγονός που υποδηλώνει ότι το 2021 μπορεί να αναμένεται ανεπαρκής διαθεσιμότητα ιδιωτικής ασφάλισης για τις εν λόγω χώρες.
16. Λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της δημόσιας διαβούλευσης, καθώς και τις παγκόσμιες ενδείξεις συνέχισης του αρνητικού αντικτύπου της νόσου COVID-19 στην οικονομία της Ένωσης στο σύνολό της, η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχει ακόμη γενική έλλειψη επαρκούς ιδιωτικής ικανότητας για κάλυψη όλων των οικονομικά δικαιολογημένων κινδύνων για τις εξαγωγές σε χώρες από τον κατάλογο των χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους του παραρτήματος της STEC. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή θα θεωρήσει όλους τους εμπορικούς και πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα της STEC ως προσωρινά μη εμπορεύσιμους έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, ήτοι για διάστημα που συμπίπτει με τη διάρκεια του προσωρινού πλαισίου. Σύμφωνα με το σημείο 36 της STEC, η Επιτροπή θα εκτιμήσει πριν από τη λήξη της προσωρινής εξαίρεσης εάν θα την παρατείνει.

---

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, EE C 101I της 28.3.2020, σ. 1.

2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

17. Οι ακόλουθες τροποποιήσεις του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 θα αρχίσουν να ισχύουν από τις 28 Ιανουαρίου 2021.

18. Το σημείο 15α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«15α. Ωστόσο, οι ενισχύσεις βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ πρέπει να αντισταθμίζουν ζημίες που προκλήθηκαν άμεσα από την έξαρση της νόσου COVID-19, όπως ζημίες που προκλήθηκαν άμεσα λόγω περιοριστικών μέτρων που εμπόδιζαν, de jure ή de facto, την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας του δικαιούχου ή ένα συγκεκριμένο και διαχωρίσιμο μέρος της δραστηριότητάς του. (*)

Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν μέτρα που απαιτούν την πλήρη παύση μιας οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. αναστολή λειτουργίας μπαρ, εστιατορίων ή μη αναγκαίων καταστημάτων) ή την παύση της σε ορισμένες περιοχές [π.χ. περιορισμοί πτήσεων ή άλλων μεταφορών προς ή από ορισμένα σημεία προέλευσης ή προορισμού (**)]. Ο αποκλεισμός ορισμένων εξαιρετικά σημαντικών κατηγοριών πελατών (π.χ. ταξιδιώτες αναψυχής όσον αφορά ξενοδοχεία, σχολικές εκδρομές όσον αφορά καταλύματα για νέους) συνιστά επίσης ένα είδος μέτρου που δημιουργεί άμεση σύνδεση μεταξύ της έκτακτης περίπτωσης και της ζημίας που προκαλείται από τον αποκλεισμό αυτών των κατηγοριών πελατών. Περιοριστικά μέτρα που επιτρέπουν τη χορήγηση αποζημίωσης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν μέτρα που θέτουν ανώτατο όριο συμμετοχής σε συγκεκριμένους τομείς ή δραστηριότητες (π.χ. ψυχαγωγία, εμπορικές εκθέσεις, αθλητικές εκδηλώσεις) σε επίπεδα αποδεδειγμένα και ουσιωδώς χαμηλότερα από εκείνα που θα υπαγορεύονταν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από γενικής εφαρμογής κανόνες κοινωνικής αποστασιοποίησης ή από κανόνες περί χωρητικότητας σε εμπορικούς χώρους (π.χ. επειδή δεν φαίνεται επαρκώς βέβαιο ότι μπορούν να καταρτιστούν και να εφαρμοστούν επιτυχώς πρωτόκολλα που να διασφαλίζουν την τήρηση των μέτρων γενικής εφαρμογής σε τέτοιες περιπτώσεις). Τα εν λόγω ανώτατα όρια συμμετοχής ενδέχεται να ισοδυναμούν με de facto περιορισμό εφόσον τα μέτρα οικονομικού μετριασμού συνεπάγονται παύση του συνόλου ή επαρκώς σημαντικού μέρους της πληττόμενης δραστηριότητας. (***)

Αντιθέτως, άλλα περιοριστικά μέτρα (για παράδειγμα, γενικά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης ή γενικοί υγειονομικοί περιορισμοί, μεταξύ των οποίων μέτρα που απλώς μεταφράζουν τις εν λόγω γενικές απαιτήσεις με όρους που ανταποκρίνονται στα ειδικά χαρακτηριστικά ορισμένων τομέων ή τύπων χώρων) δεν φαίνεται να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Στο ίδιο πνεύμα, άλλα είδη ενισχύσεων που αφορούν γενικότερα την οικονομική επιβράδυνση λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19 πρέπει να αξιολογούνται στο πλαίσιο της διαφορετικής βάσης συμβατότητας του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, καταρχήν βάσει του παρόντος προσωρινού πλαισίου.

(*) Ενδεικτικός, μη εξαντλητικός κατάλογος των αποφάσεων της Επιτροπής σχετικά με τα μέτρα ενίσχυσης που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2

στοιχείο β) της ΣΛΕΕ διατίθεται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

(**) Βλ., π.χ., την πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 95/93 του Συμβουλίου όσον αφορά την προσωρινή απαλλαγή από τους κανόνες χρησιμοποίησης του διαθέσιμου χρόνου χρήσης (slots) στους κοινοτικούς αερολιμένες λόγω της πανδημίας COVID-19, COM/2020/818 final.

(***) Όταν η επιχείρηση υπέχει νομική υποχρέωση να συνεχίσει να παρέχει την εν λόγω υπηρεσία ή τα αγαθά, μπορεί να μην εφαρμόζεται η εκτίμηση αυτή.»

19. Προστίθεται το ακόλουθο σημείο 15β:

«15β. Το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ απαιτεί επίσης να μην υπάρχει υπεραντιστάθμιση. Μόνο η ζημία που προκαλείται άμεσα από τα περιοριστικά μέτρα μπορεί να αποκατασταθεί και η ζημία αυτή πρέπει να υπόκειται σε αυστηρή ποσοτικοποίηση. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αποδεικνύεται ότι η ενίσχυση αντισταθμίζει μόνο τη ζημία που προκλήθηκε άμεσα από το μέτρο, έως το επίπεδο των κερδών που θα μπορούσε εύλογα να είχε αποκομίσει ο δικαιούχος ελλείψει του μέτρου, για το μέρος της δραστηριότητάς του που περιορίστηκε. Δεδομένης της παρατεταμένης κρίσης, οι οικονομικές επιπτώσεις από τη μείωση της ζήτησης ή της συμμετοχής λόγω χαμηλότερης συνολικής ζήτησης· ή λόγω μεγαλύτερης απροθυμίας των πελατών να συγκεντρώνονται σε δημόσιους χώρους, σε μέσα μεταφοράς ή σε άλλους χώρους· ή λόγω των γενικώς εφαρμοστέων περιορισμών στη χωρητικότητα, των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης κ.λπ. δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό της ζημίας που οφείλεται στο περιοριστικό μέτρο και η οποία μπορεί να αντισταθμιστεί βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ.»

20. Το σημείο 22 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α. η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα 1,8 εκατ. EUR ανά επιχείρηση.*) Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτέες προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 1,8 εκατ. EUR ανά επιχείρηση· όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης·

(*) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτων που έχουν εγκριθεί δυνάμει του παρόντος τμήματος και οι οποίες έχουν επιστραφεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσον υπάρχει υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου.»

21. Το σημείο 22 στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ. η ενίσχυση χορηγείται το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021.*)

(*) Εάν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή φορολογικού πλεονεκτήματος, η φορολογική υποχρέωση σε σχέση με την οποία χορηγείται το εν λόγω πλεονέκτημα πρέπει να έχει προκύψει το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

22. Το σημείο 22 στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε. η ενίσχυση που χορηγείται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων(*) συνοδεύεται από την υποχρέωση μη μετακύλισής της, εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, σε πρωτογενείς παραγωγούς και δεν καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή αγοράζονται από τους πρωτογενείς παραγωγούς, εκτός εάν, στη δεύτερη περίπτωση, τα προϊόντα είτε δεν διατέθηκαν στην αγορά είτε χρησιμοποιήθηκαν για μη διατροφικούς σκοπούς, όπως η απόσταξη, η μεθανιοποίηση ή η λιπασματοποίηση από τις οικείες επιχειρήσεις.

(*) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 6 και το άρθρο 2 σημείο 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1.»

23. Το σημείο 23 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τις 270 000 EUR ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας(*) ή τις 225 000 EUR ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων(**):(***) η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270 000 EUR ή των 225 000 EUR ανά επιχείρηση· όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης·

(*) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45.

(**) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1.

(***) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτων που έχουν εγκριθεί δυνάμει του παρόντος τμήματος και οι οποίες έχουν επιστραφεί πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 δεν λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί κατά πόσον υπάρχει υπέρβαση του σχετικού ανώτατου ορίου.»

24. Το σημείο 23α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«23α. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς στους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά σύμφωνα με το σημείο 22 στοιχείο α) και το σημείο 23 στοιχείο α), το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις

δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο και δεν σημειώνεται υπέρβαση του μέγιστου συνολικού ποσού ύψους 1,8 εκατ. EUR ανά επιχείρηση. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται στους τομείς που καλύπτονται από το σημείο 23 στοιχείο α), δεν θα πρέπει να σημειώνεται υπέρβαση του μέγιστου συνολικού ποσού ύψους 270 000 EUR ανά επιχείρηση.»

25. Προστίθεται το ακόλουθο σημείο 23β:

«23β. Μέτρα που χορηγούνται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, εγγυήσεων, δανείων ή άλλων επιστρεπτέων μέσων μπορούν να μετατραπούν σε άλλες μορφές ενίσχυσης, όπως επιχορηγήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι η μετατροπή θα πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και ότι πληρούνται οι όροι του παρόντος τμήματος.»

26. Το σημείο 24 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«24. Για να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ρευστότητα για τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν αιφνίδια έλλειψη, η παροχή δημόσιων εγγυήσεων για δάνεια(*) για περιορισμένο χρονικό διάστημα και ποσό δανείου μπορεί να αποτελέσει κατάλληλη, αναγκαία και στοχευμένη λύση υπό τις παρούσες περιστάσεις.

(*) Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, ο όρος «δημόσιες εγγυήσεις για δάνεια» καλύπτει επίσης τις εγγυήσεις για ορισμένα προϊόντα πρακτόρευσης (φάκτορινγκ), δηλαδή εγγυήσεις για πρακτόρευση με δικαίωμα προσφυγής και για αντίστροφη πρακτόρευση, όπου ο πράκτορας έχει δικαίωμα προσφυγής στον εκχωρητή. Τα επιλέξιμα προϊόντα αντίστροφης πρακτόρευσης περιορίζονται στα προϊόντα που χρησιμοποιούνται μόνον αφού ο πωλητής έχει ήδη εκτελέσει το δικό του μέρος της συναλλαγής, δηλαδή αφού παραδοθεί το προϊόν ή παρασχεθεί η υπηρεσία.»

27. Το σημείο 25 στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ. η εγγύηση χορηγείται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021 το αργότερο.»

28. Η εισαγωγική φράση στο σημείο 25 στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ. για τα δάνεια με ληκτότητα πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2021, το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει.»

29. Το σημείο 25 στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε. για δάνεια με ληκτότητα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 25 στοιχείο δ) με την παροχή κατάλληλης αιτιολόγησης από το κράτος μέλος στην Επιτροπή και υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθεί να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης και αποδεικνύεται από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή.»

30. Προστίθεται το ακόλουθο σημείο 25α:

«25α. Εγγυήσεις για πρόσφατα εκδοθέντα χρεωστικά μέσα, οι κάτοχοι των οποίων έχουν μειωμένη εξοφλητική προτεραιότητα έναντι των συνήθων προνομιακών πιστωτών σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, μπορούν να χορηγούνται με προμήθειες εγγύησης, τουλάχιστον ίσες με τις προμήθειες εγγύησης που

αναφέρονται στον πίνακα του σημείου 25 στοιχείο α) συν 200 μονάδες βάσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 150 μονάδες βάσης για τις ΜΜΕ. Η εναλλακτική δυνατότητα που προβλέπεται στο σημείο 25 στοιχείο β) ισχύει για τέτοιου είδους εγγυήσεις για χρεωστικά μέσα. Θα πρέπει να πληρούνται επίσης το στοιχείο γ), το στοιχείο στ) σημεία i) και iii), το στοιχείο ζ), το στοιχείο η) και το στοιχείο η-α) του σημείου 25.^(*) Το ποσό του εγγυημένου χρέους μειωμένης εξασφάλισης δεν υπερβαίνει τα δύο ακόλουθα ανώτατα όρια:^(**)

i. τα δύο τρίτα του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το ετήσιο μισθολογικό κόστος του δικαιούχου για τις ΜΜΕ, όπως ορίζεται στο σημείο 25 στοιχείο δ) σημείο i), και

ii. το 8,4 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 12,5 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις ΜΜΕ.

(*) Προς αποφυγή αμφιβολιών, η παράλειψη του σημείου 25 στοιχείο στ) σημείο ii) σημαίνει ότι οι εγγυήσεις πρώτης ζημίας για χρεωστικά μέσα, οι κάτοχοι των οποίων έχουν μειωμένη εξοφλητική προτεραιότητα έναντι των συνήθων προνομιακών πιστωτών σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, δεν καλύπτονται από το παρόν σημείο.

(**) Εάν οι πληρωμές τοκομεριδίων κεφαλαιοποιούνται, τούτο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό αυτών των ανώτατων ορίων, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω κεφαλαιοποίηση ήταν προγραμματισμένη ή μπορούσε να προβλεφθεί κατά την κοινοποίηση του μέτρου. Επίσης, κάθε άλλο μέτρο κρατικής ενίσχυσης υπό μορφή χρέους μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19, ακόμη και εκτός της παρούσας ανακοίνωσης, πρέπει να περιλαμβάνεται στον εν λόγω υπολογισμό. Ωστόσο, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται σύμφωνα με το τμήμα 3.1 της παρούσας ανακοίνωσης δεν υπολογίζεται στα εν λόγω ανώτατα όρια.»

31. Το σημείο 27 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α. τα δάνεια μπορούν να χορηγούνται με μειωμένα επιτόκια, τα οποία είναι τουλάχιστον ίσα με το διαθέσιμο βασικό επιτόκιο [ετήσιο επιτόκιο IBOR ή ισοδύναμο, όπως δημοσιεύεται από την Επιτροπή^(*)] είτε την 1η Ιανουαρίου 2020 είτε τη στιγμή της κοινοποίησης, συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου που ορίζονται στον κατωτέρω πίνακα:^(**)

Τύπος δικαιούχου	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 1ο έτος	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 2ο-3ο έτος	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου για το 4ο-6ο έτος
ΜΜΕ	25 μονάδες βάσης	50 μονάδες βάσης	100 μονάδες βάσης
Μεγάλες επιχειρήσεις	50 μονάδες βάσης	100 μονάδες βάσης	200 μονάδες βάσης

(*) Τα βασικά επιτόκια υπολογίστηκαν σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (EE C 14 της 19.1.2008, σ. 6) και δημοσιεύθηκαν στον δικτυακό

τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού στην ακόλουθη διεύθυνση:
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

(**) Το ελάχιστο συνολικό επιτόκιο (βασικό επιτόκιο συν τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου) για τις ΜΜΕ και τις μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 μονάδες βάσης ετησίως.»

32. Το σημείο 27 στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ. οι δανειακές συμβάσεις υπογράφονται το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021 και περιορίζονται σε έξι έτη κατ' ανώτατο όριο, εκτός εάν προβλέπεται διαφοροποίηση σύμφωνα με το σημείο 27 στοιχείο β)»

33. Η εισαγωγική φράση στο σημείο 27 στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ. για τα δάνεια με ληκτότητα πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2021, το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει.»

34. Το σημείο 27 στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε. για δάνεια με ληκτότητα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) με την παροχή κατάλληλης αιτιολόγησης από το κράτος μέλος στην Επιτροπή και υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθεί να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης και αποδεικνύεται από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή»

35. Το σημείο 27α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«27α. Χρεωστικά μέσα, οι κάτοχοι των οποίων έχουν μειωμένη εξοφλητική προτεραιότητα έναντι των συνήθων προνομιακών πιστωτών σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, μπορούν να χορηγούνται με μειωμένο επιτόκιο, τουλάχιστον ίσο με το βασικό επιτόκιο και τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου που αναφέρονται στον πίνακα του σημείου 27 στοιχείο α) συν 200 μονάδες βάσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 150 μονάδες βάσης για τις ΜΜΕ. Η εναλλακτική δυνατότητα που προβλέπεται στο σημείο 27 στοιχείο β) ισχύει για τέτοιου είδους χρεωστικά μέσα. Θα πρέπει να πληρούνται επίσης τα στοιχεία γ), στ), ζ) και ζ-α) του σημείου 27. Εάν το ποσό του χρέους μειωμένης εξασφάλισης υπερβαίνει και τα δύο ακόλουθα ανώτατα όρια,^(*) η συμβατότητα του μέσου με την εσωτερική αγορά καθορίζεται σύμφωνα με το τμήμα 3.11:

i. τα δύο τρίτα του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το ετήσιο μισθολογικό κόστος του δικαιούχου για τις ΜΜΕ, όπως ορίζεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) σημείο i), και

ii. το 8,4 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 12,5 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις ΜΜΕ.

(*) Εάν οι πληρωμές τοκομεριδίων κεφαλαιοποιούνται, τούτο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό αυτών των ανώτατων ορίων, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω κεφαλαιοποίηση ήταν προγραμματισμένη ή μπορούσε να προβλεφθεί κατά την κοινοποίηση του μέτρου. Επίσης, κάθε άλλο μέτρο κρατικής ενίσχυσης υπό μορφή χρέους μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται στο πλαίσιο

της έξαρσης της νόσου COVID-19, ακόμη και εκτός της παρούσας ανακοίνωσης, πρέπει να περιλαμβάνεται στον εν λόγω υπολογισμό. Ωστόσο, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται σύμφωνα με το τμήμα 3.1 της παρούσας ανακοίνωσης δεν υπολογίζεται στα εν λόγω ανώτατα όρια.»

36. Το σημείο 33 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«33. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι όλοι οι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που αναγράφονται στο παράρτημα της STEC είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

37. Το σημείο 35 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α. οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, επιστρεπτέων προκαταβολών ή φορολογικών πλεονεκτημάτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

38. Το σημείο 37 στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β. η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων ή επιστρεπτέων προκαταβολών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

39. Το σημείο 39 στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β. η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων ή επιστρεπτέων προκαταβολών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

40. Το σημείο 41 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«41. Η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι τα καθεστάτα ενισχύσεων που συνίστανται σε προσωρινή αναβολή της καταβολής φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων ατόμων) που πλήττονται ιδιαίτερα από την έξαρση της νόσου COVID-19, για παράδειγμα σε συγκεκριμένους τομείς, περιφέρειες ή σε εταιρείες ορισμένου μεγέθους, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Αυτό ισχύει επίσης για τα μέτρα που προβλέπονται σε σχέση με τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις υποχρεώσεις κοινωνικής ασφάλισης με σκοπό τη χαλάρωση των περιορισμών ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της αναβολής των πληρωμών που οφείλονται σε δόσεις, της ευκολότερης πρόσβασης σε προγράμματα πληρωμής φορολογικών οφειλών και της χορήγησης περιόδων απαλλαγής από τόκους, της αναστολής της είσπραξης φορολογικών οφειλών και της ταχείας επιστροφής φόρων. Η ενίσχυση χορηγείται πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 και η καταληκτική ημερομηνία για την αναβολή δεν είναι μεταγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 2022.»

41. Το σημείο 43 στοιχείο γ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ. οι μεμονωμένες ενισχύσεις του καθεστώτος επιδότησης μισθού χορηγούνται το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, για εργαζομένους που διαφορετικά θα είχαν απολυθεί συνεπεία της αναστολής ή της μείωσης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19 (ή για αυτοαπασχολούμενα άτομα των οποίων η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει επηρεαστεί αρνητικά από την έξαρση της νόσου COVID-19), και υπό τον όρο ότι το επωφελούμενο προσωπικό παραμένει σε συνεχή απασχόληση για όλη την περίοδο

για την οποία χορηγείται η ενίσχυση (ή υπό τον όρο ότι η σχετική επιχειρηματική δραστηριότητα του αυτοαπασχολούμενου διατηρείται για όλη την περίοδο για την οποία χορηγείται η ενίσχυση)»

42. Το σημείο 43 στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ. η μηνιαία επιδότηση μισθού δεν υπερβαίνει το 80 % του μηνιαίου ακαθάριστου μισθού (συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) του επωφελούμενου προσωπικού (ή το 80 % του μέσου μηνιαίου ισοδύναμου του μισθού εισοδήματος των αυτοαπασχολούμενων ατόμων). Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να κοινοποιούν, ιδίως προς όφελος των χαμηλόμισθων κατηγοριών, εναλλακτικές μεθόδους υπολογισμού της έντασης της ενίσχυσης, όπως η χρήση του μέσου εθνικού μισθού, του κατώτατου μισθού ή του μηνιαίου ακαθάριστου μισθολογικού κόστους των οικείων εργαζομένων (ή του μηνιαίου ισοδύναμου του μισθού εισοδήματος των αυτοαπασχολούμενων ατόμων) πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η αναλογικότητα της ενίσχυσης»

43. Το σημείο 48 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«48. Τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 χορηγούνται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021.»

44. Το σημείο 87 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α. η ενίσχυση χορηγείται το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και καλύπτει μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Μαρτίου 2020 και 31ης Δεκεμβρίου 2021, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια μέρους της εν λόγω περιόδου («επιλέξιμη περίοδος»)»

45. Το σημείο 87 στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ. η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. EUR ανά επιχείρηση. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 10 εκατ. EUR ανά επιχείρηση· όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης»

46. Το σημείο 88 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«88. Πέραν των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει των τμημάτων 3.9, 3.10 και 3.11, τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση άνω των 100 000 EUR^(*) που χορηγείται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης, και άνω των 10 000 EUR^(**) στον τομέα της πρωτογενούς γεωργίας και της αλιείας, στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή μέσω του εργαλείου ΤΠ της Επιτροπής^(***), εντός 12 μηνών από τη χορήγηση. Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες^(****) για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει του τμήματος 3.11 στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή μέσω του εργαλείου

ΤΠ της Επιτροπής, εντός 3 μηνών από τη χορήγηση. Οι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνουν την ονομαστική αξία της ανακεφαλαιοποίησης ανά δικαιούχο.

(*) Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής. Για τις επιστρεπτές προκαταβολές, τις εγγυήσεις, τα δάνεια, τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, και τυχόν άλλες μορφές θα εισάγεται η ονομαστική αξία του υποκείμενου μέσου ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά πλεονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα πληρωμών, το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης μπορεί να αναφέρεται σε κλίμακες.

(**) Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014. Για τις επιστρεπτές προκαταβολές, τις εγγυήσεις, τα δάνεια, τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, και τυχόν άλλες μορφές θα εισάγεται η ονομαστική αξία του υποκείμενου μέσου ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά πλεονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα πληρωμών, το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης μπορεί να αναφέρεται σε κλίμακες.

(***) Η δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων» δίνει πρόσβαση στα δεδομένα χορήγησης μεμονωμένων κρατικών ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις διαφάνειας για τις κρατικές ενισχύσεις και διατίθεται στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

(****) Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014.»

47. Το σημείο 90 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«90. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάσουν στην Επιτροπή κατάλογο των μέτρων που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των καθεστώτων που εγκρίθηκαν βάσει της παρούσας ανακοίνωσης.»

48. Το σημείο 93 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«93. Η Επιτροπή εφαρμόζει την παρούσα ανακοίνωση από τις 19 Μαρτίου 2020, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών επιπτώσεων της έξαρσης της νόσου COVID-19, οι οποίες επέβαλαν τη λήψη άμεσων μέτρων. Η παρούσα ανακοίνωση δικαιολογείται από τις παρούσες εξαιρετικές περιστάσεις και θα παύσει να εφαρμόζεται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Έπειτα από συνεννόηση με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα επανεξετάσει όλα τα τμήματα της παρούσας ανακοίνωσης πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 για σημαντικούς λόγους ανταγωνισμού ή οικονομικούς λόγους. Εφόσον το κρίνει σκόπιμο, η Επιτροπή μπορεί να παράσχει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένα συγκεκριμένα σημεία της προσέγγισής της.»

3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ STEC

49. Η ακόλουθη τροποποίηση της STEC θα ισχύσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021:

– Το παράρτημα της STEC αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κατάλογος χωρών με εμπορεύσιμους κινδύνους

Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλοι οι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τις εξαγωγές προς τις χώρες που αναφέρονται κατωτέρω είναι προσωρινά μη εμπορεύσιμοι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Βέλγιο	Κύπρος	Σλοβακία
Βουλγαρία	Λετονία	Φινλανδία
Τσεχική Δημοκρατία	Λιθουανία	Σουηδία
Δανία	Λουξεμβούργο	Αυστραλία
Γερμανία	Ουγγαρία	Καναδάς
Εσθονία	Μάλτα	Ισλανδία
Ιρλανδία	Κάτω Χώρες	Ιαπωνία
Ελλάδα	Αυστρία	Νέα Ζηλανδία
Ισπανία	Πολωνία	Νορβηγία
Γαλλία	Πορτογαλία	Ελβετία
Κροατία	Ρουμανία	Ηνωμένο Βασίλειο
Ιταλία	Σλοβενία	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής»

Παράρτημα

Πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται στον κατάλογο των υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης που εγκρίθηκαν βάσει του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, για τα οποία κοινοποιείται στην Επιτροπή παράταση της περιόδου εφαρμογής, αύξηση του προϋπολογισμού και/ή άλλες τροποποιήσεις για την ευθυγράμμιση των εν λόγω μέτρων με το προσωρινό πλαίσιο, όπως τροποποιείται με την παρούσα ανακοίνωση.

Τα κράτη μέλη καλούνται να ομαδοποιούν τις τροποποιήσεις τους χρησιμοποιώντας τον ακόλουθο κατάλογο για την κοινοποίηση κατά κατηγορία, εφόσον είναι εφικτό

Κατάλογος υφιστάμενων μέτρων και προβλεπόμενη τροποποίηση					
Αριθμός κρατικής ενίσχυσης του εγκεκριμένου μέτρου⁹	Τίτλος	Κοινοποιηθείσα τροποποίηση (μπορεί ενδεχομένως να υποδιαιρεθεί σε τροποποιήσεις 1, 2, 3 κ.λπ.)	Σημείο του προσωρινού πλαισίου που σχετίζεται με τις σχεδιαζόμενες τροποποιήσεις	Επιβεβαιώστε ότι δεν υπάρχουν άλλες αλλαγές στο υφιστάμενο μέτρο	Εθνική νομική βάση για την τροποποίηση

⁹ Εάν το μέτρο έχει τροποποιηθεί, να αναφερθεί ο αριθμός της αρχικής απόφασης έγκρισης.